భమిడిపాటి జగన్నాథరావు

శేఖరానికి పల్లెటూళ్ళంటే ఓ విధమైన అసహనంతో కూడిన ఏవగింపు. ఆ పల్లెటూళ్ళూ, ఆ వాతావరణం, ఆ కక్షలూ, స్పర్థలూ రచ్చబండ రాజకీయాలూ, శ్కాండల్స్ - ఇవన్నీ అతనికెంతో వెగటు. తన సంస్కారం, చదువు వీటన్నిటికీ ఎత్తున, ఎంతో ఎత్తున వుందని అతని నమ్మకం.

అందుకే అతనికి తల్లి మాటలు రుచించడం లేదు.

అఖరి సారిగా చెబుతూన్నట్లు ఆవిద అంది. "నువ్వు ఈ విషయంలో ఇంత మొండిగా వుంటావని ఏనాడూ అనుకోలేదు. నువ్వు అమెరికానుండి తిరిగి వస్తున్నావని తెలిసిన ఈ రెణ్ణెల్లనుండి కంట్లో వత్తులు వేసుకు చూస్తున్నట్టుగా వుంది. ఏడెనిమిది సార్లు ఇప్పటికే కబురు పంపింది. పెద్దది - అమ్మమ్మని చూసివస్తే నీదేంపోతుందో నాకర్థమవడం లేదు."

"అంతలా నన్ను చూడాలనివుంటే ఆవిడే ఇక్కడికి ఓసారి రాకూడదూ?" అతని మాటల్లో చిరాకు స్పష్టం.

"నువ్వలాటి మాటలు మాట్లాడకు, ఎప్పుడైనా ఆ పల్లెటూరు వదిలి వచ్చిందా ఏవిటీ? చిన్నతనంలో దేవుడే అన్యాయం చేశాడు. ఈ రోజున నీలాటివాళ్ళు ఇలా బాధపెడితే సహించక ఏంచేస్తుందిలే?"

అతని తల్లి కళ్ళల్లో తడి. సెంటిమెంట్‌కు దూరంగా వుండాలని అతని ప్రయత్నం.

"అంతగా చెబుతోందిగదా! పోనీ వెళ్ళి అమ్మమ్మనోసారి చూసిరా" అన్నాడు తండ్రి అఖరికి.

ఆ మధ్యాహ్నం మృణాళిని నుండి ఉత్తరం వచ్చింది. అతనెంతో ఆతురతతో అందుకున్నాడు నీలం కవరు. లేత నీలంరంగు కాగితం. అందమైన కాగితం. అందమైన అక్షరాలు. మృదువైన పలకరింపులు. ఎప్పుడు వస్తున్నావని ప్రశ్న. చప్పున రావాలిసుమా... అన్న హెచ్చరికతో కూడిన ఆజ్ఞ. అఖరున వ్రాసింది 'నీకు మా బెంగాల్ అంతా చూపించాను. మీ ప్రాంతం విశేషాలన్నీ వచ్చినప్పుడు చెప్పాలి!'

ఆ ఉత్తరాన్ని అంటివున్న మృదువైన సెంటు వాసనలాగే అతని మనస్సూ గాలిలో తేలి ఆడింది.

ఆ సాయంత్రం శేఖరం పల్లెటూరువెళ్ళి అమ్మమ్మని చూడ్డానికి ఒప్పుకొన్నాడు.

"వచ్చే సోమవారం బయలుదేరి వస్తున్నానని అమ్మమ్మకు ఉత్తరం వ్రాయమ్మా."

ఆ అమ్మమ్మ అతనికి స్వయానా అమ్మమ్మ కాదు. తల్లి పినతల్లి. శేఖరం చిన్నతనంలో, అతని తండ్రి ఉద్యోగరీత్యా, ఐదారు నెలలకోమారు బదిలీ అవుతూంటే, ఆ అమ్మమ్మ దగ్గర వుండి చదువుకున్నాడు-ఎనిమిదవ క్లాసుదాకా. అతనక్కడ వున్నన్నాళ్ళూ ఆవిడ అతన్ని చాలా ముద్దుగా మురిపెంగా చూసుకొంది. లాలనతో పెంచింది.

అతనికి తన చిన్నతనం, ఆ వూళ్ళో చదువుకోడం అన్నీ సగం సగం జ్ఞప్తికి వస్తున్నాయి. ఊరి చెరువులో ఈతలు కొడుతూ స్నానం, విష్ణ్వాలయంలోని ధ్వజస్తంభంచుట్టూ తిరుగుతూ ఆటలూ ఆలయంలో గన్నేరుపూలు ఏరడం పూజారి పెట్టే ప్రసాదానికి చేతులు చాచడం, గుళ్ళో గంటలు కొట్టడానికి ఆత్రం, మునసబుగారి తోటలో మామిడి కాయలు దొంగతనంగా తినడం... అన్నీ లీలగా గుర్తుకొస్తున్నాయి. ఆ చిన్నతనంలో ఆ పల్లెటూరూ, ఆ వాతావరణం...అన్నీ గొప్పగా వుండేవి. అలా తమ చిన్నతనంలో ఫీల్ అయినందుకు శేఖరానికి ఈనాడెందుకో చిన్నతనమనిపిస్తోంది.

శాస్త్రం, విజ్ఞానం పెరిగి, ప్రపంచమంతా అతివేగంగా మారిపోతున్న ఈ రోజుల్లోకూడా ఆ పల్లెటూళ్ళు ఎదగవని, అతనికి కోపం.

ఆ సోమవారం రైల్లో హాయిగా మొదటి తరగతి మెత్తలపై జారబడి అతడు మెత్తని మధురమైన ఊహలలోకి జారిపోయాడు. ఈ పల్లెటూరి అనుభవం మృణాళినికి చెప్పాలి. వింతగా చూస్తుంది- ఆ పెద్ద కళ్ళతో. ఆమె వ్రాసిన ఉత్తరం తీసుకొన్నాడు. ఆ నీలం కాగితం, ముద్దొచ్చే ఆ అక్షరాలూ, ఆ కాగితాలు వెదజల్లే సన్నని, హాయైన పరిమళం అతన్ని ఏదో లోకాలలోకి తీసుకుపోతోంది.

ఆ సెంటే మృణాళిని వాడుతుంది. ఏసెంటు అంటే చెప్పదు. పైగా తనవల్లే సెంటుట... ఎంత కొంటెగా చూసేందీ ఆ మాటఅని.

అతనికి మెలుకువ వచ్చేసరికి నాలుగైంది. నాలుగున్నరకు అతను దిగే స్టేషను వచ్చింది. ఆ చలిగాలిలో అతను ఆ స్టేషనులో చాలా చిరాకుగా దిగేడు.

ఈ చీకట్లో చలిగాలిలో ఇంకా ఆరుమైళ్ళు పోవాలి ఎలాగో?

అతనికి చాలా చిరాకుగా ఉంది. అందుకే ఈ పల్లెటూళ్ళ ప్రయాణమంటే అతనికంత మంట.

"బండి తెచ్చేనుబాబూ! ఎల్దారేటి?"

చూసేడు. ముసలితనం గూడుకట్టిన ముఖం.

"నాను సుబ్బన్ననిబాబూ! మర్చిపోనారేటి? అమ్మమ్మగోరు మీరొత్తున్నారని బండంపారు."

ఎలా వెళ్ళాలా అని మథన పడుతున్న శేఖరానికి ఆ మాట హాయిగా వినిపించింది.

బండిలో సామానుపెట్టి, అతను ఎక్కాక బండి కదిలించాడు సుబ్బన్న. ఊరు దాటాక చలి ఎక్కువైంది. శేఖరానికి వణుకు లాటిది వచ్చింది.

"చలేత్తే ఆ రగ్గు కప్పుకోండి బాబూ! అమ్మమ్మగోరు ఇచ్చారు. ఆ మూల దాపకింద ఎట్టాను. మీకు సుఖంగా వుంటానికి బండిలో పరుపు కూడా ఏయించినారు అమ్మమ్మగారు. మీ కోసం మహా చూత్తుండారులెండి, మీరొత్తున్నారని పెళ్ళంత అడావిడి సేత్తున్నారు" అన్నాడు సుబ్బన్న.

రగ్గు కప్పుకొన్నాడు. వెచ్చగా వుంది. బండి గతుకుల బాటమీద పోతోంది. అతనికి మళ్ళా చిరాకు కలిగింది. సుబ్బన్న మధ్య మధ్య ఎద్దుల్ని అదలిస్తూ, చిన్నగా ఏదో పాట పాడుతున్నాడు. ఎద్దులమెళ్ళో మువ్వల చప్పుడు వింతగా వుంది. నక్షత్రాలు ఆకసం నిండా పువ్వులు పరుచుకొన్నట్టుగా వున్నాయి. అవి ఒక్కొక్కటీ కరిగి పోతున్నాయి. క్రమంగా తూరుపున తెల్లబడుతోంది. అతనికి పైకి చెప్పుకోడానికి ఇష్టం లేకపోయినా ఆ వాతావరణం, ఎద్దులమెళ్ళో మువ్వల శబ్దాలూ, ఆకాశంలో అయాచితంగా లభించిన అద్భుత దృశ్యం అతనికి చాలా మనోహరంగా ఉంది. సూర్యోదయ సమయం ఇంత ఆహ్లాదంగా వుంటుందా అనిపించింది. ఈ మధ్య ఎన్నడూ ఆ అనుభవం లేని శేఖరానికి. నెమ్మదిగా అతడు పరుపుమీద వాలాడు. వెచ్చగా వళ్ళంతా రగ్గు కప్పుకొన్నాడు, మగతగా ఆకసంలో మార్పుల్ని వింతగా అప్రతిభుడై చూస్తున్నాడు. అతనికి నిద్ర పట్టింది. మెలకువ వచ్చేటప్పటికి ఇంటిముందు బండి ఆగివుంది. బద్ధకంగా లేచి బండి దిగాడు. ఎదురింటివాళ్ళు అతన్నే గుచ్చి, గుచ్చి చూస్తున్నారు.

ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. 'కాఫీ' కోసం మారాం చేస్తోంది ప్రాణం, అది తాగితేకాని అతనికి పనులేవీ జరగవు. ముఖం కడుక్కోడానికి వేడినీళ్ళందించి "అమ్మమ్మగారు పూజలో వుండారు" అన్నాడు సుబ్బన్న. ముఖం కడుక్కొన్నాడు.

"కాఫీలాటిదేదైనా దొరుకుతుందా ఈ ఇంట్లో?" అన్నాడు.

"అదేటండోయ్! మీ రొత్తున్నారని పట్నం నించి పెసల్ కాపీ పౌడరు తెప్పిస్తే అమ్మమ్మగారు" ఫ్లాస్కువంచి కప్పులో అందించాడు.

"ఇది ఎంత ఘోరంగా వుంటుందో." అనుకుంటూ తాగేడు. ఒక్క 'సిప్' తోనే అతనికి ఆశ్చర్యం కలిగింది చాలా బావుంది కాఫీ. రెండో కప్పు పోసుకుతాగేడు. ఆ తర్వాత అతనికి కాస్త ప్రాణం వచ్చినట్టు అనిపించింది. చాలా ఉత్సాహంగా చుట్టూ చూశాడు, ఈసారి మరీ ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఆ గది అలంకరణ చాలా 'నీట్'గా వుంది.

"మీ రొత్తున్నారని కరణం గోరింటినించి రేడియో తెప్పించారు. చదువుకోనానికి పట్టంలో సదూతున్న ఎంకట్రాజుగారి చిన్నబ్బాయిగోరి పుస్తకాలు తెప్పించారు. ఆ ఫ్లాస్కూ, కుర్చీలు పట్నంనుండి నానే కొని తెచ్చినా" అన్నాడు సుబ్బన్న.

ఎదురుగుండా వున్న గదిగుమ్మానికి గాజు పూసలతో కూర్చిన జాలరి వుంది. రకరకాల పూసలు - చాలా బావున్నాయి. ఆ గదిదగ్గర కొచ్చి ఆ జాలరి ముట్టుకొన్నాడు. పూసలన్నీ కదిలాయి -

కదుల్తూ చిన్న, చిన్న శబ్దాలు. పొదపొదపడి గాజు పూసలు మెరుస్తున్నాయి.

ఇంతలో అతని అమ్మమ్మ వచ్చింది. అతన్ని చూడగానే విశ్శల్లాంటి ఆ కళ్ళు గప్పున వెలిగాయి.

"వచ్చావా బాబూ !"

మంచి కాఫీ తాగిన ఉత్సాహం అతన్నింకా వదల్లేదు.

"ఇంత బాగ కాఫీ చేయడ మెప్పుడు నేర్చుకొన్నావ్ అమ్మమ్మా ?" అన్నాడు, సిగరెట్ వెలిగిస్తూ.

"నాకేం వచ్చురా బాబూ మన సావిత్రి కాచింది" అంది ఆవిడ.

"అలాగా !"

మధ్యాహ్నం భోజనం చేస్తుండగా అడిగింది ఆవిడ 'నువ్వు ఏదో విదేశాలకు వెళ్ళావుగదా-ఎక్కడకు బాబా"

"స్టేట్స్, వెళ్ళానమ్మమ్మా,"

"మరి మన సావిత్రి నువ్వు అమెరికా వెళ్ళావంటుందేమిటి ! దానికి మాత్రమే తెలుసునే"

అతను నవ్వుతున్నాడు.

భోజనం చేసి గదిలోకి వస్తుంటే ఆ గది పక్క గుమ్మం మంచి ఎవరిదో తెరకొంగు మాయమవడం చూశాడు. గదిలో ఆకులు, వక్కపొడి సిద్ధంగా వున్నాయి. తాంబూలం వేసుకున్నాడు. తల వేసుకుంటూ అద్దంలో చూసుకున్నాడు. పరుపు మీద పాలనురగలాంటి తెల్లని దుప్పటి ఆహ్వానిస్తోంది. దిండుగలేబు మూలలో కుట్టిన కుందేలు బావుంది. అతను నిద్ర పోయాడు.

లేచేటప్పటికి సాయంత్రమయింది. కాఫీతాగ, పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. తులసికోట గుబురుగా పెరిగింది. తులసికోటకు నీళ్ళుపోస్తున్న బలమైన, వయసులో వున్న చేతులు. మొహం సరిగా కనబడలేదు. చీరకొంగు దోపుకోవడం వల్ల స్వచ్ఛగా, బలంగా కనిపిస్తూన్న పాదాల పై భాగం. అతనికి మృణాళిని సున్నితమైన చేతులు, ఆ చీకటి రాత్రి తన మెడ చుట్టూ పెనవేసుకున్న ఆ చేతులు, ఉద్రేకంతో మెరిసే ఆ కాళ్ళూ, జేగురించిన చెక్కిళ్ళూ. ఆ ఎర్రటి పండులాటి పెదాలపై తన పెదాలు...జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి.

"వెళ్ళాలి...వెంటనే కలకత్తా వెళ్ళిపోవాలి, ఆ సున్నిత మయిన చేతుల బిగిలో వుండిపోవాలి. తల్లి, తండ్రి, అమ్మమ్మ వీళ్ళంతా 'అనాడీ'లు తన విజ్ఞానానికి, శాస్త్ర పరిజ్ఞానానికి పదును పెట్టి మానవ జాతి అభ్యుదయానికి బాటలు వేయాలి."

తులసి కోటకు నీళ్ళు పోస్తున్న ఆమె అటు పక్కగా వెళ్ళిపోయింది. కుతూహలం కలిగింది.

ఇంట్లోకి వెళ్ళి "తులసి కోటకు నీళ్ళుపోస్తున్న దెవరమ్మమ్మా ?" అన్నాడు.

"అప్పుడే మర్చిపోయావటరా ! మన సావిత్రి చిన్నప్పుడు నీతో ఈ ఊళ్ళో ఆడుకున్నపిల్ల. మన స్వామిగారి అమ్మాయి ...."

సావిత్రి ... సావిత్రి ... అతనికి ఓ రూపం మసగ్గా జ్ఞప్తిలోకి వస్తోంది .... వచ్చేసింది.

ఆ రూపం ఆకారం స్పష్టమనగానే అతని ఊపిరి జ్వరం వచ్చిన వాళ్ళా అయిపోయింది. అతని దేహమంతా మంటలు లేచాయి. బలహీనుడి కోపంలాటి కోపం అతనిలో రగులుతోంది.

"ఇక్కడెందుకుంది ?" అతని గొంతులోని కర్కశానికి ఆవిడ తలఎత్తి ఖంగారుగా చూసింది.

"ఇంకెక్కడుంటుందిరా ! పెళ్ళి అవలేదు. వాళ్ళనాన్న పెద్దకట్నాలు ఇవ్వలేదు. నువ్వొస్తున్నావని, పక్కిల్లేగదా అని నేనే సాయం రమ్మన్నాను. ఇల్లంతా సర్ది, వంటంతా చేసి ... అంతా అదే చేస్తోంది. ముసిలిదాన్ని నేనేం చెయ్యగలను ?"

అతన్ని ఎందుకో చేతగాని, చేవలేని అసహనం చుట్టు ముడుతోంది. అక్కడ నిలవలేక గది దగ్గరకొచ్చి గాజు పూసల జాలరి కదిలిస్తూ, అలో చన మళ్ళిద్దామని ఎంతో ప్రయత్నించాడు.

అయినా చిన్నప్పుడు తనతో ఆడి, కవ్వించి, గంతులు వేసిన సావిత్రి రూపం కళ్ళముందు రూపు కట్టింది. ఆ రూపంతో అతనికి చిక్కులేదు. ఆ చిన్నప్పటి సావిత్రి పెరిగింది ... వయసుతో లావణ్యాన్ని తెచ్చుకొంది. ఓణి వేసుకొని, పెద్ద కళ్ళతో, తనని కవ్వించిన ఆ మోటు పెదాల సావిత్రి .... ఆ రూపం మాత్రం అతన్ని ఇరుకున పెట్టి, చిరాకు పెడుతోంది. ఏ మూలో అణిచి వేసిన, మరిచిపోయిన, ఉపయోగంలేని చిన్నతనపు చేష్ట ... అది జ్ఞప్తికొచ్చి అతని వంట్లో సెగలు రేగుతోంది.

....చాలాకాలానికి, అనర్స్ చదివే రోజుల్లో, వేసవి సెలవుల్లో, మళ్ళా ఆ ఊరు వచ్చాడు. ఓణి బిగించి, సిగ్గుపడుతూ, పట్నవాసపు అలవాట్లని రంగరించుకున్న అతనిని సావిత్రి చూసింది.

రమ్మంటే దగ్గరకు వచ్చింది.

"మర్చిపోయావా ?" అన్నాడు.

'లే' దన్నట్టు తల ఆడించింది, చెవి రింగులు గమ్మత్తుగా ఊగాయి.

"అంత భయమెందుకు ?" అన్నాడు.

పెద్ద కళ్ళతోచూసి, తల దించుకొంది.

"అంత సిగ్గెందుకు ?"

ఆమె బుగ్గలలో లోతుగా పడిన సొట్టలు అతన్ని నిలవనివ్వలేదు. చామన చాయరంగులో మెరుస్తూ, వళ్ళంతా తనకు అద్దినట్టుగా ఉంది ఆమె. వయసుతో ఉన్న ఆ పిల్ల తన కళ్ళకి 'ఆమె' గా కనబడింది.

అక్కడున్నన్ని రోజులు ఆమెను మచ్చిక చేసుకుందామని ప్రయత్నించేడు. ఉండేరోజులు పొడిగించాడు.

మళ్ళా వేసవి సెలవులకు పరిగెట్టుకు వచ్చాడు. ఈ సారి ఆమె అతని కళ్ళకి మరీ వింతగా కనిపించింది. చీర కట్టింది .... చీరలో మెరిసింది. ఆ కళ్ళని తాకాలని, ఆ చెక్కిళ్ళను నిమరాలని అతనికి వుంది.

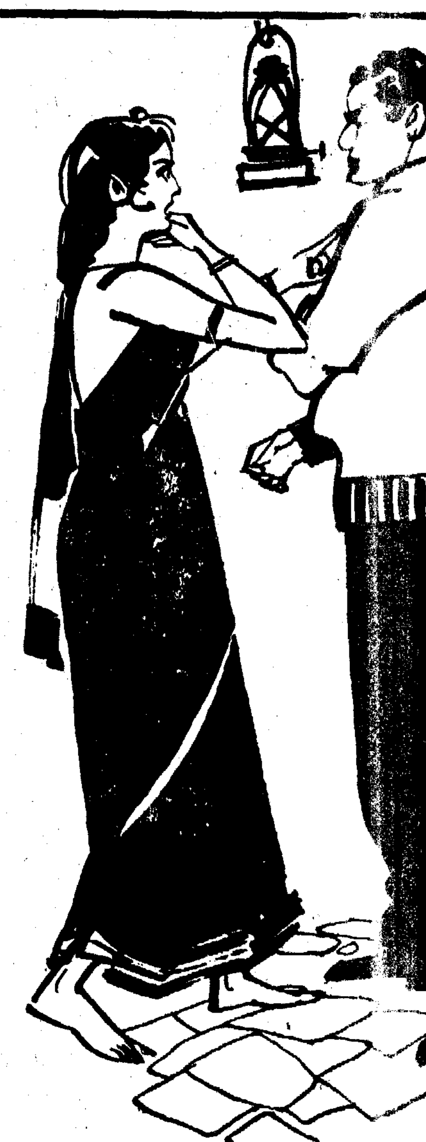

ఆమె దూరంగా కూర్చునేది. విహ్వలత్వంతో అతని కబుర్లు వినేది.

రెండు రోజుల్లో అతను వెళ్ళిపోవాలి. ఆ చల్లని సాయంత్రం ఆమె తలంటి పోసుకుని, చల్లని వెన్నెలలా వచ్చింది. దగ్గరకు చేరాడు. కోరికతో ఊగి పోయాడు.

కళ్ళని పొగిడాడు – కళ్ళని తాకాడు.

పురోగామి

చెక్కిళ్ళు గులాబీ రంగులో మెరుస్తున్నా యన్నాడు. చెక్కిళ్ళు నిమిరేడు - ఆమె బెదిరి నట్టుగా దూరంగా వెళ్ళింది.

ఆమె దూరమైనకొద్దీ అతనికి ఆవేశం పెరిగింది. దగ్గరకు వచ్చాడు. ఆమె అధరాలు అదురుతున్నాయ్. ఘాటుగా కదిలే ఆ పెదాల్ని తన నోటితో మూసివేసేడు. ఆమెను తనలో ఇముడ్చుకొన్నాడు. ఆమె వింతగా వణికింది. ఉన్నట్టుండి తప్పించుకొంది.

"తప్పుకాదా? నువ్విలా... నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు" ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు.

తనని అర్థం చేసుకోలేదని చిన్నబుచ్చుకున్నాడు. అతనిలో ఆవేశంలాటిది పెరిగింది.

"ప్రస్తుతం తప్పేనేమో! కాని ..కాని... నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను. ఈ సంవత్సరంతో చదువయిపోతుంది-" అంటూన్న అతని చేతుల్లోంచి తప్పించుకొని హంసలా గాలిలో తేలిపోతూ పారిపోయింది. అతను వెళ్ళేరోజున ఆమె ఒక్కమాట మాట్లాడక పోయినా, ఆ పెద్ద కళ్ళల్లో ఎన్నో భావాలు నింపుకుంది.

వైజాగ్ వెళ్ళి ఉత్తరం వ్రాశాడు. 'ఫస్టు క్లాసులో ప్యాసయ్యాను, నాన్నగారితో చెబుతాను - ఆయన నా కోరిక కాదనరు. త్వరలో ముహూర్తం ఆ తర్వాత ఎలా పారిపోతావో చూస్తాను. జవాబు రాయాలి!'

అతనికి ఆమె జాబు వ్రాయలేదు. వ్రాసినా అతనికి అంచివుండేవి కాదు. ఆ తరువాత అతను పైచదువులకు అమెరికా వెళ్ళాడు. ఏడేళ్ళు ఉన్నాడు. తన 'సబ్జెక్ట్'లో నిధి అనిపించుకొన్నాడు, ఈ ఏడేళ్ళ కాలంలో ఎన్ని అనుభవాలు ఎందరో యువతులు, ఎన్నో రకాలు, అన్నీ చవిచూశాడు. మనిషే మారిపోయాడు. తన విభాగంలోనే 'రిసెర్చ్' చేస్తున్న మృణాళినితో మూడేళ్ళక్రితం పరిచయం.

గతం మరుగున పడింది.

ఆ గతమంతా ఈనాడు కళ్ళముందు పాట్లు పాడుతోంది. అసహనం చెలరేగింది.

ఆ ఉత్తరం ఆమెదగ్గరే వుంది .... బ్లాక్ మెయిల్ - నో, నో - అటువంటివి వీళ్ళకు తెలీదు. అమ్మమ్మకు ఈ సహాయమెందుకు? ఇన్నాళ్ళూ ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు? ఆమెకు పెళ్ళి కాకపోడం తన తప్పెంకాదు.

కోపంతో ఊగిపోయాడు.

గాజు పూసలతో గుమ్మానికి కట్టిన జాలరి అతని ఊపుకి ఊడి కిందపడింది.

చప్పుడుకు అతని అమ్మమ్మ వచ్చింది. తెగి కిందకి జారిన జాలరి, విసురుగా వీధిలోకి పోతున్న మనవడూ కనిపించారు. ఆమె తెల్లబోయింది. సావిత్రివచ్చి తెగిన జాలరి సర్ది, విరిగిన పూసల్ని ఏరింది.

"గుమ్మానికి మళ్ళా కట్టవే సావిత్రీ" అంది ఆవిడ.

"పూర్తిగా తెగిపోయింది బామ్మగారూ-ఇక నిలబడదు" అనేసి సావిత్రి పెరటిలోనికి వెళ్ళిపోయింది.

శేఖరం ఊళ్ళోకి వెళ్ళాడు. తెగ తిరిగేడు. ఊళ్ళో తెలిసిన వ్యక్తులు పలకరించి ప్రశ్నలు వేశారు.

"ఏవో దేశమెళ్ళావటగా? దొరసాన్ని చేసుకుంటావనుకున్నాం! లేదా? నేఫిల్స్ చూశారా? బ్రహ్మచారి ముదరకూడదయ్యోయ్ పంతులూ!"

వాళ్ళ మాటలు అతనిమీద అగ్గిమీద గుగ్గిలంలా పని చేశాయి. బాగా చీకటి పడ్డాక తిరిగి వచ్చాడు.

"అన్నం తినుబాబూ" అని ముసలావిడ వడ్డించింది. అన్నంతింటూ "మీ సావిత్రి వెళ్ళిపోయిందా?" అన్నాడు.

"బాగా పొద్దోయిందికదూ - వాళ్ళమ్మ పిలిచిందని వెళ్ళింది. మర్చిపోయాను. మన సావిత్రి నాన్నగారు స్వామిగారు వచ్చారు ఇందాక."

'ఎందుకు? వాళ్ళసావిత్రికి నన్ను సంబంధం వెతకమంటాడా?'

"అనలేదుగాని. వెతికితే తప్పేంకాదు. ఊరికే వచ్చాడు - నిన్ను చూద్దామని. పక్కింటివాడు, మంచివాడు. నీకు చిన్నతనంలో పాఠం చెప్పిన పంతులుగారుకదా - నువ్వు ఎన్నో దేశాలు తిరిగి, పరీక్ష అయి ఇంతవాడివయ్యావని విని, చూసి సంతోషిద్దామని వచ్చాడు. రేపోమాటు వాళ్ళింటికి వెళ్ళు."

అతనికీ వెళ్ళాలనేవుంది. వెళ్ళి ఆ సావిత్రిని గాయపరచాలనీ ఉంది.

మర్రోజు తమ ఇంట్లో సావిత్రిని పలకరిద్దామని చూశాడు. ఆమె తప్పించుకు తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది. అతనికింకా మండిపోయింది.

ఆ సాయంత్రం స్వామిగారింటికి వెళ్ళేడు. వీధి గదిలో లైటు చిమ్నీ తుడుస్తోంది స్వామిగారి భార్య. అతనిని చూసి, కంటిమీద చేయాన్చి పరీక్షగా చూసి, గుర్తుపట్టింది.

"కూర్చోబాబూ!" అంది లేచి నిలబడి.

అక్కడున్న ఒక చేయి విరిగిన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"మాష్టారు లేరాండి?"

"లేరుబాబూ! ఊరెళ్ళారు. రేపు వస్తారు."

అతని తండ్రి, తల్లీ, అక్కయ్యల కుశలం అడుగుతోంది. అతను పరధ్యాన్నంగా సమాధానాలు చెబుతూ, సావిత్రికోసం వెతికాడు.

"కాఫీ తెస్తా"నంటూ ఆవిడ యింట్లోకి వెళ్ళింది.

ఆ సంజె చీకట్లోనే సావిత్రి కాఫీగ్లాసు తెచ్చి అందించింది. సావిత్రిని చూడాలని అతనికి మహా ఇదిగా వుంది.

"అతన్ని చీకట్లో కూచోపెట్టావా? సంజెవేళ. నాకివతల చేయి తీరికలేదు. హాల్లో దీపం పెట్టు సావిత్రీ!" వాళ్ళ అమ్మగారు వంటింట్లోంచి కేకేసింది.

సావిత్రి దీపం తీసుకొచ్చింది. గదిమధ్య వేళ్ళాడుతూన్న తీగకు తగిలించింది. అలైటు వెలుతురుకు రాజుకున్న నిప్పులాగ ఆమె వదనం గప్పున వెలిగింది. చెంప, సగం వళ్ళూ కనబడుతున్నాయి. పక్కకే తిరిగివుంది.

"నన్ను మర్చిపోయావా?" అన్నాడు.

"కాఫీ తాగండి" అంది ఆమె ఇటు తిరిగి.

కాఫీ తాగుతూ ఆమెను చూస్తున్నాడు. పెద్ద కళ్ళు, మోటు పెదాలు, వాలుజడ, సగం మాసిన చీర, వదులుగా జాకెట్టు చెంపన మసి - మృణాళిని 'బ్యూటీ స్పాట్' గుర్తుకొచ్చింది.

"నన్ను మరిచిపోయావా అన్నాను?"

లోపలికి వెళ్ళబోతున్నదల్లా ఆగి, వెనక్కి తిరిగి "నాన్నగారు వూరువెళ్ళారు" అంది.

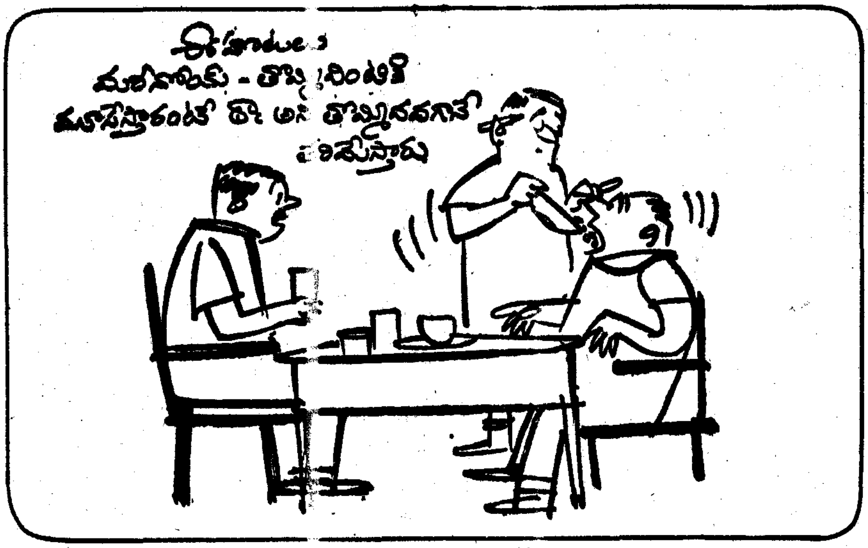

"అంటే నన్ను వెళ్ళమన అర్థం ?"
కోపంతో ఊగిపోయాడు.

"ఎంతమాట ? మీరు మా యిం కి రావడమే గొప్ప. మీలాటి వారిని సరిగా ఆద ంచడమైనా చేయలేనివాళ్ళం - వెళ్ళమని చెప్పగ మా ?"

"మాటలు చాలా నేర్చావే !"

"మాటలుకాదు. ఉన్ననిజం అ న్నాను. మీకు తెలిసిన నాన్నగారు ఊరు వెళ్ళారు. లిసిన అమ్మ మాట్లాడి వంటింట్లోకి వెళ్ళింది. అ కు ఓ గంట దాకా ఆ పని తెమలదు. ఇక ఈ సె విత్రి ఎవరో బామ్మగారు గుర్తుచేస్తేగాని గుర్తుకు చ్చేది కాదు గదా !"

"నువ్వు చాలా మారిపోయావ్ - ఎలా గుర్తు పట్టగలను ? పెద్దదానవయిపోయావుగ !"

"మీ నాన్నగారు ఎక్కడికి వె ళ్ళారేమిటి?"

"మీరు అన్నీ తెలిసినవారు. వయసువచ్చి వయసు మీరిపోతూన్న ఆడపిల్ల ఇం వుండగా ఏ తండ్రయినా ఎండలో, అరిగిన చెప లు, బుజాన మాసిన ఖండువా వేసుకుని ఎంద ప్రయాణ మవుతారో మీకు తెలియదా ?"

అర్థమయినా ఆమె నోటిమీదు నే చెప్పించి హేళన చేయాలని ఉంది అతనికి.

"మీ పల్లెటూరు మాటలు నాకర్థమవ్వవ్. ఎందుకు వెళ్ళారో ఈ పాత స్నేహి కి కొంచెం చెబుదూ"

"మా నాన్నగారికో పిల్లి వు ది. ఇరవై నాలుగు సంవత్సరాలు వచ్చేశాయి. ఊళ్ళోవాళ్ళు పెళ్ళి చేయలేదని కాకులు పొడిచి ట్టు పొడుస్తున్నారు. ఆ అమ్మాయి బావుంటుందని ఊళ్ళోవాళ్ళందరూ అనుకుంటారు. ఏనాడో ఆ మ ఆ అమ్మాయికే చెప్పి నమ్మించినవారూ వున్నా . ఆ అమ్మాయికి పెళ్ళి సంబంధం చూడటానికి ళ్ళారు."

"మరి ఇన్నాళ్ళూ ఆ అమ్మా యికి పెళ్ళెందుకు కాలేదు ?"

"మీరు బాగా చదువుకొన్నవారు. సంస్కారం వున్నవారు. విదేశాలకుకూడా వెళ్ళి విజ్ఞాన ధనాన్ని పుష్కలంగా సంతరించుకొన్నారు. ప్రజ్ఞా పారమితులు - కనుక మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను - ఆ అమ్మాయికికూడా ఆ సంగతే తెలీదం లేదు. కాస్త కారణం ఊహించి చెప్పరూ ?"

అతనికి మళ్ళా కోపం ముంచుకు వచ్చింది.

తన చదువునూ, సంస్కారాన్నీ ఎద్దేవా చేస్తోంది. దాగుడుమూతలనవసరం. తిన్నగానే 'ఎటాక్' చేయాలి.

"నీలో అన్నీ లోపాలే, చదువులేదు. ఈ రోజుల్లో నీలాటిదాన్ని ఎవరు చేసుకుంటారు ?"

"నేర్పిస్తే ఆడది నేర్వలేని విద్య లేదనిగా సూక్తి"

"కావ్యాలు చదివావా ? ఆ పాత చింతకాయ పచ్చడి ఎవడికి నచ్చుతుంది."

"అయ్యో! ఒక్క కావ్యాలనేమిటి. మీరన్నట్టుగానే ఏడేళ్ళ క్రితం ఓ పెళ్ళికొడుకు వచ్చి చూసి చదువు లేదన్నాడు. ఆ లోటు భర్తీ చేయడానికి నాన్నగారు ఇంగ్లీషు నేర్పించారు. ఒకాయన హిందీ వచ్చా అన్నాడు. హిందీ విశారద ప్యాసయ్యాను. ఒకాయన సంస్కృతం వచ్చా అన్నాడు. సంగీతం చదువూ, ఇంగ్లీషు చదువు, సినిమా పాటలు, అత్త గారికి అధ్యాత్మ రామాయణ కీర్తనలూ అన్నీ నేర్పించారు. ఒకాయన డాన్స్ వచ్చా అన్నాడు. ఈ వయసులో గెంతడం బావుండదని వూరుకొన్నాను. ఏదో మీ దయవల్ల, డాన్స్ తప్ప, అన్నీ వచ్చాయ్."

"చదువు నేర్చినా సంస్కారం ఉండద్దూ? ప్రపంచం ఇంత వేగంగా మారిపోతోంటే, ఈ పల్లెటూరిలో కూపస్థ మండూకంలాగ..."

"మీరు పాపం చాలా కాలంగా దేశంలోలేరు, మీకు తెలీదేమో ! ఈ పల్లెటూళ్ళన్నిటికీ రేడియోలు, పత్రికలూ, గ్రంథాలయాలు అన్నీ వచ్చేయి. మా ఊళ్ళో టౌనుకువెళ్ళి నెలకి ఇరవై నాలుగు సినిమాలు చూసేవాళ్ళూ, ముప్పయిదాకా ఎమ్.ఎ. ప్యాసయిన వాళ్ళూ వున్నారు. ఐనా ఏ సంస్కారమైనా ముద్దుతో నేర్పితే. నేర్పుతుంటే అందరటంటారా ! విజ్ఞానులు కనుక అడుగుతున్నాను."

అతనికి మాటల్లో ఓడిపోతున్నానని తెలిసింది.

ఆమె బలహీనతమీద దాడిచేయాలి.

"నీకసలు అందంగా కనబడ్డంకూడా చేతకాదు. ఆ వదులు జాకెట్టు, ఆ మాసిన చీరా, ఆ జడా అలావుంటే ఏ పెళ్ళికొడుకూ మెచ్చడు, కోరడు."

"అయ్యో ! మీరు పెళ్ళిచూపుల కొచ్చారని తెలీలేదు. మా కుటుంబ హితైషిగా వచ్చి కుశలమడుగుతున్నారనుకున్నాను. పెళ్ళికొడుకుగా 'చూపుల' కొచ్చారని తెలిస్తే .... ఒక్క ఐదు నిమిషాలు ఆగరూ ? మా అక్క పెద్దచీర, మా అమ్మకున్న ఆ ఒక్క బంగారు గొలుసూ, చెవులమీదికి జుట్టూ, నుదుట ముంగురులూ ... ఒక్క ఐదు నిముషాల్లో 'రెడీ' అయిపోతాను. అలవాటుమూలాన ప్రాక్టీసులెండి. అవతుంటారా"

అతనిలో సెగలు రేగాయి.

టాపిక్ మార్చాలి.

"మీనాన్నగారు వెళ్ళినపెళ్ళికొడుకెవరేమిటి? అన్నాడు.

"ఈ ఏడేళ్ళబట్టీ నలభై ముగ్గురు యువకులు చూశారు నన్ను. వారందరికీ ఏదోఒక వంక దొరికింది. ఆ వంకల వెనక వాళ్ళ మనసుల్లో పాపం ఎన్ని ఆశలు, ఆశయాలు ... మోటార్ సైకిళ్ళూ, రోలెక్స్ వాచీలు, పార్కర్ పెన్నులు, టెర్లిన్ సూట్లూ చాలా వున్నాయి. ఆ అసలు నిజాలు మా నాన్నగారికి మొన్నటివరకూ తెలిసి రాలేదు. తెలియక ఏదో తంటాలు పడ్డారు. నిజం తెలిసి తొక్కవలసినబాట తొక్కారు. ఇక్కడికి ఇరవై రెండు మైళ్ళ దూరంలో ఓ యాభై నాలుగేళ్ళ పెళ్ళికొడుకు వున్నారట. వారికి ఈ మధ్యనే భార్యావియోగమైంది. ఐదారుగురు పిల్లలు. వాళ్ళని సాకడానికి ఓ మనిషి కావలసి వచ్చింది. ఆ మనిషిని భార్యగానే తెచ్చుకోమని హితులు పట్టుపడితే, పాపం, వారు చాలా అయిష్టంగానే ఒప్పుకొన్నారుట. అయన్ని చూసి, పిల్ల పెళ్ళి స్థిరపరుచుకు వద్దామని వెళ్ళారు.

ఆ మాటలు వినగానె అతని సంస్కారమంతా పైకి వెల్లువలా పొంగింది.

"నువ్వు ఒప్పుకున్నావా?" 'షాక్' అవుతూ అడిగాడు.

ఈనాడు నేను ఒప్పుకోవడం ప్రసక్తి వుందంటారా? ఓ నాడు, చాలాఏళ్ళక్రితం, ఒకరు కోరితే నేను ఒప్పుకున్నాను. వారికి ఆ విషయం తెలుసు ఆ కథ చెప్పమంటారా ?"

తనని ఎత్తి పొడుస్తోందని అతని మనసంతా కోపంతో మూర్ఛిల్లింది.

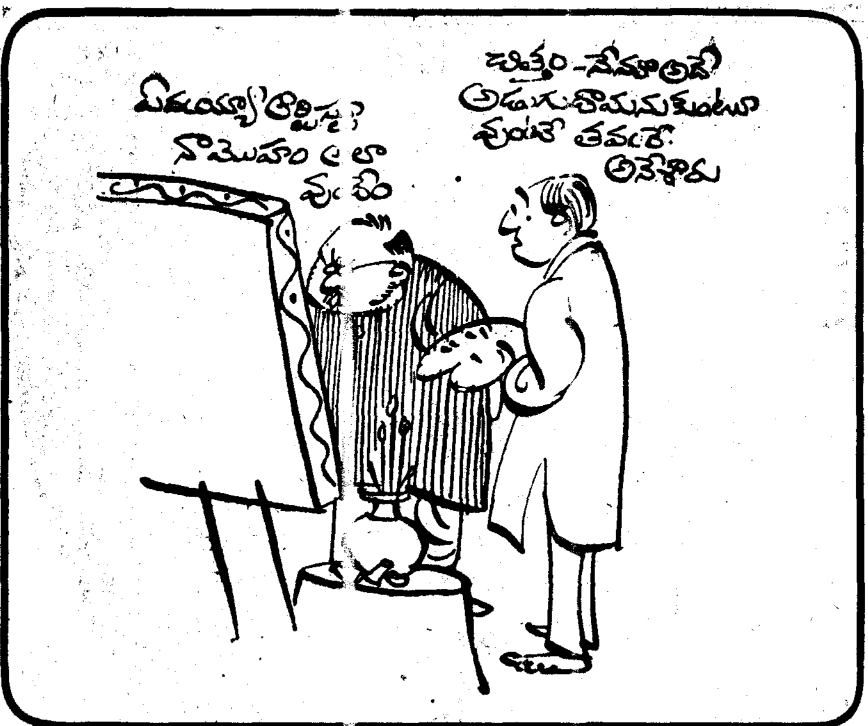

"నీ కసలు బుద్ధిలేదు. నువ్వు ఉత్తి ఫూల్‌వి. ఎన్నో చదివి నేర్చుకున్నా నంటావ్. ఆ మాత్రం స్వంతంగా, స్వతంత్రంగా ఆలోచించలేవా ?"

"అయితే ఈ సంబంధానికి ఒప్పుకో వద్దంటారా ?"

"నేనేమీ అనను. నీకు ఆలోచన లేదని?!"

"అదే నేననేది నూ — మీ లాటి వారు ఏమీ అనరు. చెప్పరు. ఇక ఏమీ తెలియని, ఓ పదైదేళ్ళ పిల్ల నిర్ణయించుకోవాలన్నమాట"

"ఇదే విదేశాల్లో అయితే జరుగుతుందా ? నీ లాటి పరిస్థితే వస్తే, సంస్కారవంతమైన దేశంలో, ఆ పిల్ల నచ్చినవాణ్ణి చేసుకుని తీరుతుంది. సాహసం కావాలి, మీ నాన్నగారు ఈ వయసులో ఇలా తిరగ దానికి నీ అసమర్థతే కారణం"

"అందుకేకదా మీ వంటి విజ్ఞుల సలహా అర్థిస్తున్నాను. కాని మీ రిప్పుడు చెప్పిన సలహా పాటిస్తే ఈ ఊళ్లో దానిని లేచిపోవడమంటారు. ఈ విషయాన్నే మన పట్నాలలో కాస్త నాజూకగా పేరెట్టి క్లబ్బుల్లో చెప్పుకొంటారు. కారణం నన్ను మెచ్చిన కుర్రాడు అందరి ముందూ పెళ్ళి చేసుకోడు. నా కళ్ళకి గంతలు కట్టి, ఊళ్లో వాళ్ళ కళ్ళు కప్పి లేవ దీసుకు పోడానికి మాత్రం తయారు. నేను మీ సలహా పాటించి ఆ పనే చేస్తాను. నన్ను లేవ దీసుకు పోయే కుర్రాణ్ణి కాస్త చూసిపెట్టండి"

"మీ ఊళ్లో ఎవరూ లేరా ?" అన్నాడు కసి అంతటినీ ఆ మాటల్లో ఇముడుస్తూ,

ఆ అబల పెదవి పంటితో నొక్కి పట్టింది. కళ్ళల్లో ముత్యాలు నిలిచాయి.

అతనికి దగ్గరగా వచ్చింది.

"ఉండకేం ? ఉన్నారు. కాని ఎన్నాళ్ళ తర్వాత వదిలేస్తారా అన్న ఆలోచనే తెగకుండా వుంది. వదిలేయడం తథ్యం. వదిలేసిన తర్వాత ఎలాగూ మెడకు ఓ తాడు బిగించుకోవాలి. దానికి బదులు ఈ నాడే ఆ ముసలాయన చేత కాస్త గౌరవంగా మెళ్లో ఓ తాడు వేయించుకొని మూడుముళ్లూ బిగించుకుంటే మంచిదేమోనన్న మరో ఆలోచన. ఇంకో ఆలోచనకూడా వుంది. మా ఇంట్లో బంగారం, కరెన్సీ నోట్లూ లేకపోయినా నా మెడకు సరిపోయే తాడు ముక్కలు చాలా వున్నాయి. ఊళ్లో పెద్ద చెరువుంది. అలా చస్తే, చావడంలో కూడా పల్లెటూరు మోటుదనం అంటారు మీరు. అంచేత కాస్త నాజూగ్గా చద్దామనుకుంటే మీలాంటి పట్నవాసపు స్నేహితుల్ని ఎవర్ని అర్థించినా నిద్రమాత్రలో, సైనైడో దయతో తెచ్చి ఇస్తారు ..."

ఉన్నట్లుండి ఆమెలో దుఃఖం పొంగింది. ఏడుపు దిగమింగుకోడానికి గొంతులో కొంగు కుక్కుకున్నా ఎగుపులు వస్తున్నాయి.

అతను తెల్లబోయాడు.

"మీ రంతా వట్టిమూర్ఖులు. పరిగెడుతూన్న జీవిత విధానంతో, శాస్త్ర పరిజ్ఞానంతో ముందుకు పోతూన్న ఈ ప్రపంచానికి పనికిరారు. అజ్ఞానం మీ సొత్తు" అన్నాడు.

"అజ్ఞానిని కాబట్టే అడుగుతున్నాను. నా సమస్య తేలలేదు. ఓ యువకుణ్ణి చూసుకొని లేచి పొమ్మంటారా ? మా ఇంటి చిన్న గదిలో ఓ తాడు బిగించుకోమంటారా ? లేక ఆ ఏభై నాలుగేళ్ళ పెళ్ళి కొడుకుచేత మెడలో తాడు కట్టించుకుని, వారి కొడుకుల్నీ, కూతుళ్ళనీ ప్రేమతో సాకి, భర్తగారిని భక్తితో పూజించి, చిరంజీవిగా జీవించి, అందరి చేత "ఓహో" అనిపించుకోమంటారా ! నా ధర్మమేమిటో చెప్పి వెళ్ళండి"

ఆమె చూపు నతడు తప్పించుకొని లేచి నిలబడ్డాడు.

ఆమెకు ఆవేశం కలిగింది.

అతనిని ఆపి, అతని గుండెపై వేలాన్చి అడిగింది. "నా ప్రశ్నకు బదులు చెప్పవలసిన బాధ్యత మీ మీద వుంది. మీ బాధ్యతని విదిలించుకొని పోవడం ఆత్మవంచన, నా ధర్మ మేదో నాకుబోధించాలి. శిరసావహిస్తాను."

ఆమె చూపులు నిప్పుల్లా వున్నాయి. ఆ సెగ అతన్ని కాల్చింది. అతని పని అయోమయమయి పోయింది. వెంటనే తెలివి తెచ్చుకొని ఆమెను తోసేసుకొంటూ 'ఛీ' అంటూ వీధిలోకి మెరుపులా వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రాత్రే ఆ వూరునతడు విడిచి వెళ్ళాడు.

• • • •

పదేళ్ళ తర్వాత ప్రొఫెసర్ శేఖర్ ఆ అర్థ రాత్రి నిద్రలోంచి ఉలిక్కిపడి లేచాడు. అతనికి భయంకరమైన కల్ల వచ్చింది. అతని నుదురంతా చెమట పట్టింది. గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి.

సావిత్రి కలలో కనబడింది. అతి భయానకంగా కనబడింది. మళ్ళా భయం కలిగింది.

ఎక్కడ వున్నానా అని చుట్టూ చూసుకున్నాడు. ప్రక్క మంచంమీద మృణాళిని పువ్వులా పవళించివుంది. ఆ గదిలో నీలిరంగు కాంతిలో మొగలి పువ్వులా మెరుస్తోంది. ఎయిర్ కండిషన్డ్ గది హాయిగా వుంది. మెత్తటి పరుపూ, కింద కాశ్మీర్ కార్పెట్, అలవాటైన, సుఖప్రదమైన పరిసరాలు అతని భయాన్ని పోగొట్టాయి. పక్క గదిలోకి వెళ్ళాడు. పిల్లలు సునీల్, కవితా హాయిగా నిద్రపోతున్నారు.

అతనికి భార్యా, పిల్లల్నీ డిస్టర్బ్ చేయడం ఇష్టంలేక 'స్టడీ'లోకి వెళ్ళాడు. స్విచ్చి నొక్కాడు. పాల వెన్నెలలాటి కాంతి గదినంతా మృదువుగా కౌగలించుకుంది.

ప్రతివిషయం విజ్ఞానపరంగా ఆలోచించే ప్రొఫెసర్ శేఖర్ ఇన్నాళ్ళకు పదేళ్ళ తర్వాత సావిత్రి ఎందుకు కలలోకి వచ్చిందా అని ఆలోచించాడు. ఈ పదేళ్ళబట్టీ అతను తనవాళ్ళతోనే చాలా వరకు సంబంధం తెంపుకున్నాడు. ఆ వేపుకే వెళ్ళలేదు. మర్యాదకు చిహ్నమైన ఉత్తరాలు మిగిలాయి. ఉన్నట్టుండి అతనికి కారణం తట్టింది. పొద్దుట తండ్రినుండి వచ్చింది 'మీ అమ్మమ్మ ఫలానా 5వ తేదీన దివంగతురాలైనది, 14వ తారీకున పదవ రోజు. కాన తెలియపరచడమైనది' అని ఉంది ఉత్తరంలో. ఆ ఉత్తరాన్ని గురించి అతను అట్టే ఆలోచించలేదు. అయినా సావిత్రి కలలోకి వచ్చింది.

రేపు 'మళ్ళా ఫ్రాయిడ్' చదవాలి.

...సావిత్రి కలలోకి వచ్చింది. చాలా భీకరంగా కనిపించింది. సావిత్రి చచ్చి పడివుంది. మొహమంతా వికృతంగా మారిపోయింది. కమిలి

పోయిన రంగులో వుంది. ఆ రంగు పిన్నట్టుండి 'గాడి' రంగుల్లోకి మారుతోంది. చుట్టూ మునలి భర్తా, సవతి పిల్లలూ వున్నారు.

వంట్లో నలతలేదు, వంటిమీద గాయాల్లేవు, 'జబ్బులేదు, హత్యకాదు అన్నారు' వైద్యులు.

కంఠంమీద మాత్రం సన్నని, నల్లని చార వుంది. ఆ చరా కలలో అతనికి లీలిప కనిపించింది. ఇంకా గమ్మత్తు ఆ చార ఎవ్వరికీ కనపడ్డం లేదు, తనకి తప్ప.

తాళి కట్టుకున్న పచ్చని పసుపు తాడు తన కంఠం చుట్టూ బిగిసి పోయిందని సావిత్రి ఏడుస్తూనే చెప్పింది. ఆ మాటలూ, ఏడుపూ మిగతావాళ్ళకి తెలీడంలేదు. ఆమె ఏడుపు దీనావహంగా వుంది. ఈ చావు పదేళ్ళ క్రితమే రావే తెచ్చుకుందే తేడా ఏమిటంటోంది. తనకి తెలియడంలేదు. చెప్ప మంటోంది.

ఆమె తనతోనే మాట్లాడుతోంది.

ఆమె ఉన్నట్టుండి లేచి కూర్చుని మెడలో తాళికట్టిన తాడు తీసి, వికృతంగా నవ్వుతూ తన మెడలోకి హారంలాగా విసిరింది. ఆ తాడు తన మెడని చిత్రంగా నొక్కుతూ, కంఠం బిగిసిపోతూ వుండే సావిత్రి భయానకంగా నవ్వుతూ నవ్వుతూ ఏడుపులోకి దిగి రోదిస్తోంది. ఆమె రోదన ఎక్కువైనకొద్దీ తన కంఠం చుట్టూ తాడు బిగుసుకుపోతోంది. అతనికి ఊపిరి ఆడనట్టూ ప్రాణం పోతున్నట్టుగా ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యాడు.

... అంతలో మెలకువ వచ్చింది.

ఆ కలను అతడిప్పుడు ఖాతరు చేయడు. టైము చూసుకున్నాడు. మణికట్టంతా నిండిన వాచీ నాలుగు చూపిస్తోంది. వాచీలో తేదీ మారింది, 14వ తారీఖు వచ్చింది.

ఇంకెలాగూ నిద్దుర పట్టదు. మృణాళినిని లేపడం యిష్టంలేదు. రాత్రి క్లబ్బునించి పాపం ఆలస్యంగా వచ్చింది. లేడీస్‌క్లబ్ తరఫున చందాలు వసూలుచేసి అలసిపోయింది.

రేపు సైన్స్ కాంగ్రెస్‌లో అతడు చదవవలసిన పేపరు ఒకటుంది. ఎంతో విప్లవాత్మకమైన థియరీ ప్రతిపాదిస్తున్నాడు దాంట్లో. రేపు కలకత్తాకు మేధావులంతా వస్తున్నారు.

ఆ కాగితాలు ముందు వేసుకుని కూర్చున్నాడు ప్రొఫెసర్ శేఖర్.

నిముషంలో అతని తీరు మారిపోయింది.

కంటికి జోడూ, వెనక్కి పోతున్న జుట్టూ, విశాలమైన నుదురూ, సునిశితమైన బుద్ధి, తీక్షణమైన పట్టుదలా-ప్రతిభావంతుడైన విజ్ఞాని అతడు. అతనిచూపూ, ఆలోచనా అంతా ముందేవుంది. మానవ శ్రేయస్సుకోసం సర్వ జనావళి సుఖించే ఇందుకు నిరంతరం పరిశ్రమించే విజ్ఞానకోవలోని వాడు.

అతనికి జేజేలు, జోహార్లు.

*

జ్వాలాబాల

నీ
పిలికురులు
పిరుదులపై
వాలగనే—
నీలి మొయిలు
నేలమీద
నిలిచినది.
కురులలోని
మొగలిపూల రేకులు—
కన్నులు మిరుమిట్లుగొలుపు
మెరుపులు.

నీ
కన్నులందు
పానశాలలున్నవి,
మధునిషేధశాసనాన్ని
తప్పుకున్నవి.

నీ
నవ్వుకన్న విలువగలుగు
రవ్వ లెక్కడ ?

నీ
పెదవి నీడ
కరగిపోని
హృదయ మెక్కడ ?
అందమైన నాగుబాము
వుంది కనులలో—
తీపి విషము
ప్రాణాలను తీయనున్నది.
కోపముతో

మండుతున్న
దీపము నీవే—!
తెలిసిగూడ కాలిపోవు
శలభము నేనే—!
మండుతున్న
కౌగిలిలో
ఉండిపోనా ?
పిండుతున్న
పెదవులలో
మండిపోనా ?

ఊపిరిలో
ఊపిరినై
ఒదిగిపోనా ?
జ్వాలలలో
బూడిదనై
రాలిపోనా ?

చావు బ్రతుకు
రుచి యెరిగిన
జీవిని నేను !
పెనుమంటను
ముద్దిడుకొను
పెదవిని నేను !

అనలమందు వన్నెగొన్న
కనకములాగా—
అఖిలలో అందగించు
అశ్రువులాగా—
ముదిత మెడను ముద్దులొలుకు
ముత్తెములాగా—
వెలదీ ! నీలో పొంగిన
వెలుగును నేను.

దాశరథి